

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
KADIN SAĞLIĞI ve HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
GEBE VE DOĞUMSONU DÖNEMDE ANNENİN GENEL FİZİK MUAYENE
UYGULAMA REHBERİ

İŞLEM BASAMAKLARI
<ol style="list-style-type: none">
1. Ellerinizi yıkayın
2. Kadına kendinizi tanıttın
3. Muayeneye ilişkin bilgi verin
4. Eldiveninizi giyin
5. Muayeneye baştan başlayın (aşağıdaki tabloyu izleyin)
6. Tüm muayene süresince iletişimi sürdürün ve geri bildirim verin
7. Tüm muayene süresince ilişkin kaydınızı tutun
8. Tüm muayene süresince kadının mahremiyetine dikkat edin
9. Muayeneyi sonlandırın
10. Ellerinizi yıkayın

Alan	Muayenede gözlenecekler
Genel görünüş	Yaş, ırk, sağlık durumu, postür, boy, kilo, gelişim, kıyafet, hijyen, duygulanım, uyanıklık, oryantasyon, kooperasyon, iletişim becerileri
Vital bulgular	Isı, nabız, solunum, kan basıncı (Derece, Tansiyon aleti, steteskop)
Cilt	Renk, bütünlük, hidrasyon, ısı, aşırı terleme, koku, lezyonların varlığı, vücut kıllarının; yapısı ve tüylerin dağılımı, tırnak; yapısı, rengi, çomak parmak
Baş	Şekil, travma, kitle, skar, isilik ya da pullanma, fasial simetri, ödem ve şişkinlik
Gözler	Pupil büyüklükleri, şekli, reaktivite, konjunktivada enfeksiyon, sklerada sarılık, hemoraji, göz kapakları, ekstraokuler hareket, görme alanı (ışık kaynağı)
Kulaklar	Şekil ve simetri, hassasiyet, akıntı, dış kulak yolu, duyma (üç adım öteden fısıltıyı duyabilmeli)
Burun	Simetri, hassasiyet, akıntı, mukoza, inflamasyon, frontal ve maksillar sinüste hassasiyet, kokuları ayırt etme
Ağız ve boğaz	Hijyen, dişlerin durumu, dolgular, dudakların görünümü, dil, ağız ve yanak mukozası, eritem, ödem, ıslaklık, akıntı, tonsillerin büyüklüğü, damak, ülserler (Abeslang)
Boyun	Mobilite, kitle, tiroid büyüklüğü
Lenfler	İntraklavikular, aksillar ve inguinal lenflerde büyüklük, şekil ve hassasiyet
Memeler	Cilt değişiklikleri, kolostrum, çökmeler, simetri, vaskülarizasyon, skar dokusu, hassasiyet, akıntı, kitle, meme ucu ve areola özellikleri
Kalp	Hız, ritm, murmur, (Steteskop)
Vasküler durum	Jugular ven distansiyonu, ödem, periferik ven dolgunluğu,
Akciğerler	Göğüs kafesinin solunuma eşit-simetrik katılımı, solunum seslerinin eşit ve temiz olması, hırıltılı solunum (Steteskop)
Abdomen	Şekil, skar dokusu, barsak sesleri, hassasiyet, kitle, renk değişikliği (Steteskop), Leopold Manevraları (bakınız uygulama rehberi)

Ekstremiteler	Ödem, ülser, hassasiyet, varis, eritem, tremor, deformite, Homan's belirtisi ya da ekstremitede hassasiyet DVT
Genito üriner sistem	Eksternal genitalerin durumu, perine, inflamasyon, hassasiyet, akıntı, kanama, ülser, nodül, kitle, renk değişikliği, tüylerin dağılımı, varis
Rekto-anal bölge	Sfinkter gücü, kitle, hemoroid, hassasiyet, gaitada kan
Kas- iskelet	Postür, kasların simetrisi, kas atrofisi, kas zayıflığı, eklemlerin durumu, eklem hareketliliği, kızarıklık, şişlik
Nörolojik	Mental durum, oryantasyon, hafıza, duygusal durum, açık seçik konuşabilme, güç, derin tendon refleksi, denge (refleks çekici)

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
KADIN SAĞLIĞI ve HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
LEOPOLD MANEVRALARI UYGULAMA REHBERİ

İŞLEM BASAMAKLARI
<ol style="list-style-type: none">
1. Ellerinizi yıkayın, mümkünse ısıtın.
2. Yapılan işlemi gebeye açıklayın.
3. Gebeye dorsal rekumbent pozisyonu verin, abdomeni açın.
I. Leopold manevrasını yapın
<ol style="list-style-type: none">
4. Gebe ile yüz yüze olun.
5. Parmaklarınızı abdomenin üst kısımlarına her iki yana, parmak uçları birbirine yakın gelecek şekilde koyun.
6. Parmak uçları ile fundusu palpe edin. Yüksekliğini belirleyin.
II. Leopold manevrasını yapın
<ol style="list-style-type: none">
7. Yüzünüzü anneye dönün.
8. Her iki elini abdomenin iki yanına koyar, bir el sabit tutularak diğer el ile palpe edin.
9. Sırtın yerini tespit edin.
III. Leopold manevrasını yapın
<ol style="list-style-type: none">
10. Yüzünüzü anneye dönün.
11. Bir elin başparmağı ile diğer parmaklarını mümkün olduğu kadar ayırarak simfizis pubis üzerine koyun.
12. Gelen kısmın ne olduğunu belirleyin.
IV. Leopold manevrasını yapın
<ol style="list-style-type: none">
13. Sırtınızı gebeye dönün.
14. Her iki el abdomenin alt kısımlarına ve pelvisin içine doğru yavaşça yerleştirilir.
15. Gelen kısmın durumunu saptayın.
16. İşlem boyunca gebe ile iletişiminizi sürdürün,
17. Muayene bulguları konusunda gebeyi bilgilendirin.
18. Bulguları kaydedin.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
KADIN SAĞLIĞI ve HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
FETAL KALP SESİ DİNLEME UYGULAMA REHBERİ

İŞLEM BASAMAKLARI

1. Ellerinizi yıkayın, mümkünse ısıtın.
2. Yapılan işlemi gebeye açıklayın.
3. Leopold II ile bebeğin sırtını belirleyin.
4. Dobbler/fetoskobu bebeğin sırtının olduğu tarafa yerleştirin.
5. ÇKS dinlenirken dobbler/fetoskobun sabit olmasını sağlayın.
6. ÇKS 'yi dinlerken anne nabızı ile kontrol edin.
7. Bulgularınızı gebeye açıklayın.
8. Bulgunuzu kaydedin.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
KADIN SAĞLIĞI ve HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
VAJİNAL DOĞUM SONRASI FUNDUS MASAJI UYGULAMA REHBERİ

İŞLEM BASAMAKLARI

1. Ellerinizi yıkayın
2. Yüzünüzü anneye dönün
3. Anneye açıklama yapın
4. Mahremiyete saygı göstererek anneye dorsal rekumbent pozisyonu verin ve abdomenini açın
5. Parmaklarınızı umblikusun etrafına her iki yana, uçları birbirine yakın gelecek şekilde koyun.
6. Parmak uçları ile fundusu palpe edin, yüksekliğini ve yerleşimini belirleyin.
7. Sol el ile simfizis pubis üzerinden yavaşça aşağıya doğru bastırıp sağ el ile fundusu avuç içine alın.
8. Fundusa yavaşça dairesel hareketlerle uterus kontrakte olana kadar masaj yapın
9. Anneye muayenenin sonucu hakkında bilgi verin
10. İşlemi anneye öğretin
11. Ellerinizi yıkayın

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
KADIN SAĞLIĞI ve HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
EPİZYOTOMİ VE KANAMA KONTROLÜ UYGULAMA REHBERİ

İŞLEM BASAMAKLARI

1. Ellerinizi yıkayın
2. Eldiven giyin
3. Yüzünüz anneye dönün
4. Anneye açıklama yapın
5. Mahremiyetine saygı göstererek kadına dorsal rekümbent pozisyonu verin
6. Peddeki kanamayı nicelik ve nitelik yönünden değerlendirin
7. Fundus üzerinden hafifçe bastırın, vajinal introitustan gelen kanama miktarını ve niteliğini kontrol edin
8. Epizyotomi bölgesinde hematoma, süturlarda açılma, sızıntı şeklinde kanama, aşırı hassasiyet, ısı artışı, hijyen v.b. gözleyin
9. İşlem süresince anne ile iletişimi sürdürün
10. Bulgunuzu kaydedin.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
KADIN SAĞLIĞI ve HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
LAMEZE UYGULAMA REHBERİ

İŞLEM BASAMAKLARI

1. Anneye ilgi gösterin
2. Ağrısının başlangıç zamanını öğrenin
3. Ağrısının süresini ve sıklığını sorun
4. Dilatasyon, efesman, iniş, fetal prezantasyon ve pozisyon hakkında veri toplayın (dosyadan)
5. Ağrısı geldiğinde saate bakarak, başlangıç zamanını, süresini, şiddetini ve sıklığını belirleyin ve kayıt edin
6. Gebenin doğum eyleminin hangi evresinde olduğunu değerlendirin
7. Doğum eyleminde kullanılan solunum egzersizlerini bilip bilmediğini öğrenin
8. Doğum eylemi boyunca, kontraksiyonları sırasında solunum egzersizlerini kullanmasının önemini açıklayın
  - i. Kanımızdaki O₂ düzeyi normal seviyede tutulur
  - ii. Kasılmalar sırasında ağrıyı daha az algılamanızı sağlar
  - iii. Bebeğinize giden kan ve O₂ miktarının artmasını sağlar
9. Doğumun evresine uygun solunum egzersizini demostre edin
  - i. Latent fazda normal solunum sayısının yarısı kadar ve karın solunumu
  - ii. Aktif fazda normal solunum sayısının iki katı kadar göğüs solunumuGeçiş fazının sonunda da ve doğumun II. evresinde ıkınma
10. Kontraksiyon sona erince normal solunum yapmasının önemini açıklayın
11. İlk kontraksiyonda gebe ile birlikte koontraksiyon sona erene kadar birlikte tekrarlayın
12. Her kontraksiyonda işlemi tekrarlayın
13. Anneyi pozitif geri bildirimle destekleyin

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
KADIN SAĞLIĞI ve HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
YENİDOĞAN FİZİKSEL MUAYENE UYGULAMA REHBERİ

İŞLEM BASAMAKLARI
Ellerinizi yıkayın
Anneye açıklama yapın
Yaşam Bulgularını alın
1. Vücut sıcaklığını ölçün (aksiler) 2. Nabzını alın (apeksten 1 dakika sayın) 3. Solunum sayısını abdomen hareketlerini gözlemleyerek 1 dakika sayın.
Ağlama şekli açısından değerlendirin (Güçlü, zayıf, sürekli, yok) Kilosunu ölçün 1. Bebeğin tüm kıyafetlerini çıkarın 2. Bebeği teraziye yatırın, sakın durmasını sağlayın 3. Tartıyı okuyun 4. Muayene için bebeği teraziden alın
Boy uzunluğunu ölçün 1. Yenidoğanı sırtüstü yatırın 2. Başını dik ve sert bir yüzeye sıkıca dayandırın 3. Ayak tabanına tahta dayandırın işaretleyin 4. Baş ve topuk arası uzunluğu ölçün
Baş çevresini ölçün 1. Mezurayı kaşların hemen üzerinden ve oksipital bölgenin en çıkıntılı noktasından geçirerek başın en geniş çevresini ölçün.
Deri 1. Derisini değerlendirin (Solukluk, Siyanoz, İktet, Turgor/Tonus, Hipotonik, Hemanjiyom, Hipertonik, Peteşi, Ekimoz, Purpura, Mongol lekesi, Ödem, Verniks kazeoza)
Baş ve Yüz 1. Saçını değerlendirin (canlı, yumuşak, kuru, ince, seyrek) 2. Başın şeklini değerlendirin (simetri, asimetri, sefal hematom, kaput succedenum) 3. Fontaneleri değerlendirin (büyüklük, çöküntü, kabarıklık) 4. Yüzü renk (soluk, sarı, siyanotik), döküntü (peteşi, purpura, ekimoz) simetri ve ödem açısından değerlendirin.
Gözler 1. Skleraları (sarılık vb.), 2. Gözlerde ödem, akıntı, konjunktivit olup olmadığını değerlendirin.
Kulak 1. Kulağın büyüklüğünü, şeklini, 2. Akıntı olup olmadığını değerlendirin.
Burun 1. Burun kanadı solunumu, 2. Burunda akıntı (pürülan, mukoid, kanama) ve tıkanıklık açısından değerlendirin
Solunum Sistemi/Göğüs 1. Solunum şeklini (abdominal, diyafram) değerlendirin. 2. Solunum hızını değerlendirin (takipne, apne, retraksiyonlar, yardımcı solunum kaslarının kullanımı) 3. Sekresyon olup olmadığını değerlendirin 4. Toraks simetrisini değerlendirin 5. Meme akıntısı ve şişlik açısından değerlendirin
Abdomen 1. Çocuğun sağ yanında durun.

<ol style="list-style-type: none">
2. Çocuğun karın bölgesini simfizis pubise kadar açın
3. Göbek kordonunu değerlendirin (2 arter 1 ven, akıntı, kanama, enfeksiyon, herni, anomali)
4. Derinin rengini ve turgorunu değerlendirin.
Ekstremiteler Hareket ve simetri açısından değerlendirin Doğuştan Kalça Çıkığı Muayenesini yapın <ol style="list-style-type: none">
1. Bebeği sert ve düzgün bir zemin üzerine yatırın (ısı kaybını önleyin)
2. Bacakları kalça ile 90 ° açı yapacak şekilde fleksiyona getirin ve diz boyuna bakın (Etkilenen dizin düzeyi diğer dizden daha aşağıdadır).
3. Başparmağınız patellada diğer parmaklarınız alt ekstremitede olacak şekilde bacakları düz olarak uzatın. Piliileri simetrik olarak her iki bacakta kontrol edin. Bacakları havaya kaldırarak perine pililerinin simetrik olup olmadığına bakın.
4. Aynı şekilde bacakları düz şekilde uzatarak bacakların boy uzunluğunun eşit olup olmadığına bakın (Etl
Genital Bölge Dış genitaleri değerlendirin Erkekler <ol style="list-style-type: none">
1. Sünnet derisini geriye çekerek yapışık olup olmadığını ve üretral açıklığı değerlendirin (Fimozis, Hipospadies,Epispadies)
2. Her iki testisin skrotuma inip inmediğine bakmak için testisleri palpe edin Kızlar <ol style="list-style-type: none">
1. Labia ve klitorisi ödem yönünden değerlendirin
2. Kanama yönünden değerlendirin
3. Klitoris büyüklüğünü değerlendirin
Nörolojik Sistem <ol style="list-style-type: none">
1. Gözle izlemeyi değerlendirin
2. Arama refleksini değerlendirin (ağız kenarına ya da yanağına hafifçe dokunun)
3. Emme refleksini değerlendirin (bebeğin dudaklarına dokunun)
4. Yutma refleksini değerlendirin.
5. Babinski refleksini değerlendirin (sert bir nesne ile topuktan başlayarak ayak tabanının dış kısmını çizerek uyar.)
6. Adımlama refleksini değerlendirin (ayak tabanı sert bir yüzeye dokunacak şekilde bebeği dik pozisyonda tutun. Ayak yüzeyi yere sert dokununca bebek sponton olarak birkaç adım atar.)
7. Yakalama refleksini değerlendirin (Elin iç yüzeyine bir obje yerleştirilmesi ile parmakların içe bükülmesi. Ayak tabanında parmakların altına dokunulması ile ayak parmaklarının içe bükülmesi)
8. Moro refleksini değerlendirin (Yenidoğanı sırt üstü pozisyonda yatağına yatırın. Yenidoğana yatağının kenarına vurarak ya da yanında el çırparak ani uyaran verin (Kol ve bacaklarda simetrik olarak abdüksiyon ve ekstansiyon olur. Parmaklar yelpaze şeklinde açılır. Ekstremitelerini fleksiyon ve abdüksiyon konumuna getirir.)
9. Spinal kordu değerlendirin (Parmakla spinal kord boyunca vertebralara dokununuz, omurganın şeklini değerlendirin).
Beslenme <ol style="list-style-type: none">
1. Beslenme şeklini değerlendirin (Anne sütü/ formül)
2. Kusma ve regürjitasyon açısından değerlendirin
Boşaltım <ol style="list-style-type: none">
1. İlk idrar yapma zamanını değerlendirin
2. İdrar yapma sıklığını, miktarını ve rengini değerlendirin
3. İlk gaita yapma zamanını değerlendirin
4. Gaita yapma sıklığını, miktarını ve rengini değerlendirin
5. Distansiyon açısından değerlendirin.
Muayenenin sonucu hakkında anneye bilgi verin
Yapılan işlemleri kaydedin

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
KADIN SAĞLIĞI ve HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
AİLE PLANLAMASI DANIŞMANLIĞI UYGULAMA REHBERİ

1. Adım	K	KARŞILAYARAK SELAMLAMA
		Hizmet almak için gelen kişileri nazikçe karşılayınız Başvuran kişiye kendinizi tanıtp, nasıl yardımcı olabileceğinizi sorun Dostça bir ortam yaratarak özel bir ilgi gösterin ve gizlilik konusunda güven verin
2. Adım	A	ALAKA GÖSTEREREK SORULAR SORUN
		Yaş, evlilik durumu, gebelik sayısı, tıbbi öz geçmişini sorun Geçmişteki ve halen kullandığı aile planlaması yöntemlerini sorun Aile planlaması konusundaki gereksinimlerini, isteklerini, kuşku ve kaygılarını paylaşmasına ve soru sormaya teşvik edin
3. Adım	Y	YÖNTEMLERE İLİŞKİN BİLGİ VERİN
		Yöntemler konusunda bildiklerini sorup yanlışlarını düzeltin Tüm yöntemlerin yararları ve yan etkileri hakkında bilgi verin Hangi yöntemi nereden ve nasıl elde edebileceğini anlatın
4. Adım	N	NASIL BİR YÖNTEM SEÇECEĞİNE YARDIMCI OLUN
		Başvuranın adına karar vermeyin Yöntem seçmesine izin verin Seçilen yöntemin uygun olup olmadığını araştırın ve daha fazla bilgi verin
5. Adım	A	AÇIKLAYICI BİLGİLERLE YÖNTEMİN KULLANILMASINI ÖĞRETİN
		Seçilen yöntemin kullanım kurallarını açıklayın ve önemli yerlerini başvurana tekrar ettirin Seçtiği yöntemi mümkünse hemen verin, değilse nereden ve ne zaman alabileceğine anlatın Gerek duyduğunda veya herhangi bir sorunu olduğunda rahatça gelebileceğini açıklayın
6. Adım	K	KONTROL İÇİN GELMESİNİ ÖNERİN
		İzlem için kontrol gününü belirleyin Kontrole gelmesini teşvik edin İzlem için geldiğinde; yöntemi kullanıp kullanmadığını, kullanıyorsa yöntemle ilgili bir sorunu olup olmadığını sorun Hafif yan etkilerle ilgili önerilerde bulunun Kullanıcı yöntemi değiştirmek ya da bırakmak istiyorsa kendisine yardımcı olun

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ
KADIN SAĞLIĞI ve HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ
DOĞUM SALONUNDAKİ YENİDOĞANIN BAKIMI UYGULAMA REHBERİ

1- Elleri Yıkama
2- Eldiven Giyinme
3- Isı Kaybını Önleyici Basamaklar -Isıtılmış bir yere yatır -Her tarafını kurula -Islak örtüleri uzaklaştır
4-Hava Yolunu Açıcı Basamaklar -Pozisyon ver (Baş 15 derece aşağı olacak şekilde) -Önce ağız, sonra burun aspirasyonu yap (5-10sn)
5-Solunumu Başlatıcı Basamaklar -Taktil uyaran verme(ayak tabanı, sırt ve göğüs bölgelerine)
6-Bebegi Değerlendirme Basamakları (Apgar Skor 1.dk-5.dk) -Solunum -Kalp tepe atımı -Cilt rengi -Kas tonüsü -Uyaranlara cevap
7-Göbek Kesme ve Bağlama Basamakları -Göbek kordonunun göbekten 2cm yukarisına mandal tak -Mandalın 1cm yukarisından batikonlu spançla göbek kordonunu tutarak kes -Kesilen göbeği kanama, anomali açısından kontrol et
8-Vücut Ağırlığını Ölçme Basamakları -Tartı aletinin üzerine temiz bez ört -Bebegi nazikçe tartının üzerine koy -Tartıyı oku
9-Boy Ölçüm Basamakları -Boy ölçme cetvelinin yanına yatır -Sol elle bebeğin her iki dizini tutarak düzleştir ve sağ elle bebek ayak tabanını destekle -Cetvel üzerindeki değeri oku
10-Baş Çevresi Ölçüm Basamakları -Mezürü oksipital kemiğin en çıkıntılı noktasından, kulakların, kaşların üzerinden geçirerek birleştir -Mezürü oku

11-K Vit. Uygulama Basamakları

- Gerekli malzemeleri düzenle
- Enjeksiyon yapılacak yeri belirle (Latero Femoral bölgeyi üç eşit kısma bölerek orta kısımda yer alan M. Vastus Lateralis kasına yap)
- Alkolle belirlenen bölgeyi ortadan başlayıp kenarlara doğru dairesel hareketle sil
- Kas içine iğneyi kas lifleri yönünde batır ve pistonu biraz geri çekerek kan gelmiyorsa ilacı ver
- İğneyi çıkardıktan sonra, pamukla enjeksiyon bölgesi üzerine bir süre bastır

12-Anomali Kontrol Basamakları

- Burun kanamasını kontrol et
- Her iki burun deliğinden N/G sondayı 3 cm ilerlet
- Genel görünüşü (baş, boyun, abdomen, genital organlar, ekstremiteler) anatomik açıdan değerlendir

13-Bebeğin Giydirilmesi Basamakları

- Bebek bezini göbeğin altından bağla
- Var olan giysilerini giydir

14- Göz Bakımı Yapma Basamakları

- Göz çevresindeki verniks kazeozayı sil
- Eritromisinli göz damlasını damlat

16-Bebeğin Kimliğini Belirleme Basamakları

- İsim bilekliğini bebek ve anneye takma
- Bebek ayak izlerini ve annenin sağ baş parmak izini alma

17-Reflekslerin Kontrol Basamakları

- Moro refleksi
- Emme refleksi
- Arama refleksi
- Yakalama refleksi
- Babinski refleksi

18-Bebek Anne İletişimini Sağlama Basamakları

- Bebegi anneye göster
- Anne ve bebeğin durumu uygunsa annenin kucağına bebeği ver
- Emzirmeye başla

19-Isıtılmış Yerde Bebeği Sağ Yan Yatır**20-Ortamı ve Aletleri Temizle****21-Elleri Yıka****22-Bulguları Kayıt Et****23-Annenin İşlemi Bittiği Zaman Postpartum Servise Anne ile Beraber Bebeğin Transferini Yap**